

ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ КРАЇНИ

Опара Н.М.

кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Дударь Н.І.

завідувач лабораторії, викладач

Остання редакція Закону України «Про охорону праці» (1.01.2016) визначає основні принципи державної політики в галузі охорони праці, чільне місце серед яких належить пріоритету життя і здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

За оцінками Міжнародного бюро праці у світі щороку трапляється 270 млн. нещасних випадків, а також 160 млн. професійних захворювань. Щорічно нещасні випадки на виробництві забирають життя близько 2 млн. осіб і обходяться економіці більш ніж у 1,25 трлн. доларів США. 4% світового валового продукту втрачається внаслідок нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

По даним Міжнародної організації праці сільськогосподарським виробництвом на Землі займаються 1,3 млрд. працюючих – близько 50% світової робочої сили. Із 335 тис. осіб, які гинуть на виробництві щорічно, не менше ніж 170 тис. є сільськогосподарськими працівниками.

21 червня 2001 року Генеральна конференція Міжнародної організації праці прийняла Конвенцію 184 «Про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві». До сільського господарства належить багато галузей землеробства та рослинництва (рільництво, овочівництво, плідівництво, виноградарство та ін.) і тваринництво (скотарство, свинарство, птахівництво, вівчарство, тощо). З метою поліпшення умов праці та зменшення ризиків виробничого травматизму і професійних захворювань розроблено Концепцію з організації охорони праці в аграрному секторі, яка покладена в основу галузевої програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці і виробничого середовища в агропромисловому виробництві.

Галузева програма передбачає:

- перегляд спільно з МОЗ діючої системи профілактики професійних захворювань в агропромисловому виробництві;
- розробку системи моніторингу в агропромисловому виробництві;
- перегляд вимог нормативних актів відповідно до нових економічних умов господарювання;
- проведення обговорення вимог Конвенції 184 і Рекомендації 192;
- організацію оглядів – конкурсів стану охорони праці;
- розробка системи самоконтролю безпеки для фермерів і одноосібних підприємств, які не використовують найману працю, та інші заходи.

Результати налізу показують, що до найбільш травмонебезпечних належать професії: тракториста (89% - смертельних випадків; комбайнера

(5%); помічника комбайнера, причіплювача (5%). Сільське господарство поряд із гірничодобувним виробництвом і будівництвом є однією з найбільш небезпечних галузей економіки. Серед основних причин, через які мали місце випадки травмування, належать: експлуатація несправних машин, устаткування, механізмів (37%), незадовільна організація робіт (21%), порушення правил дорожнього руху (13%), недоліки в навчанні безпечним прийомам праці (11%), порушення технологічного процесу (9%). Найбільша кількість смертельних випадків реєструється в колективних господарствах і селянських спілках (77%), державних підприємствах сільськогосподарського виробництва (20%), фермерських і приватних підприємствах (30%). Основна кількість нещасних випадків відбувається через дію предметів і деталей, які розлітаються, рухаються, обертаються (64%); перекидання мобільної техніки (17%); падіння мобільних машин і причепів (5%).

Події, що призводять до смертельних випадків, відбуваються переважно при виконанні трьох основних видів робіт: при підготовці технічних засобів до роботи (48% випадків), на транспортних роботах (28% випадків), при виконанні польових робіт (15%).

Зниження рівня виробничого травматизму умовно можна поділити за наступними напрямками:

1. Нормативно-законодавчі вимоги з охорони праці: закони, укази, постанови, положення, ДНАОП, правил, інструкції.
2. Організаційні заходи: навчання, інструктажі, розпорядок праці, номенклатурні заходи, контроль, планування, виховання.
3. Санітарно-гігієнічні заходи з охорони праці: освітлення, шум, вібрація, запиленість, отрутохімікати, мікроклімат, естетика, засоби індивідуального захисту.
4. Технічні заходи з охорони праці: огороження, заземлення, автоматизація, електробезпека, засоби пожежогасіння, сигналізація, блискавко захист.
5. Технологічні заходи з охорони праці: маршрути руху, оснащення робочого місця, механізація, автоматизація, благоустрій територій, споруд.

Список використаних джерел

1. Охорона праці в галузі сільського господарства (тваринництво, птахівництво): навч. посіб. /Пістун Т.П., Березовський А.П., Березовський С.А. – Суми: Університетська книга, 2012. – 504 с.
2. Охорона праці в галузі сільського господарства (рослинництво): навч. посіб. /Пістун Т.П., Березовський А.П., Березовський С.А. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2009. – 368 с.